

Праца па ідэалагічным суправаджэнні дзейнасці МУС сярод грамадзянскага насельніцтва заклікана фарміраваць меркаванне і перакананасць аб высокім прафесійным узроўні як усёй сістэмы ў цэлым, так і абсалютнай большасці яе супрацоўнікаў у прыватнасці. Няўхільна павінна праводзіцца думка пра тое, што МУС – гэта структура, якая з’яўляецца часткай беларускага народа, якая працуе для беларускага народа, на карысць народа. Для гэтага неабходна максімальна задзейнічаць СМІ з мэтай папулярызацыі праваахоўнай дзейнасці шляхам публікацыі матэрыялаў аб асобных супрацоўніках сістэмы, якія здзейснілі подзвіг, добры ўчынак, нешта іншае, што паказвае яго ў прывабным для грамадскай думкі святле. Мастацкія творы, такія як тэатральныя пастаноўкі, мастацкія, навуковыя і навукова-папулярныя кнігі, дакументальныя і мастацкія фільмы, маюць вялікае ўздзеянне на розумы і сэрцы грамадзянскага насельніцтва. Асаблівую ўвагу варта надаваць дакументальным перадачам, якія адлюстроўваюць падзеі раскрыцця рэзанансных злачынстваў мінулых гадоў (напрыклад, барацьба са злачыннасцю ў перыяд перабудовы і першых гадоў станаўлення праваахоўнай сістэмы незалежнай Беларусі), дзе асабліва вылучаецца і падкрэсліваецца значэнне прафесіяналізму найбольш выдатных супрацоўнікаў, акцэнтуюцца ўвага на іх станоўчыя чалавечыя якасці. Гэтыя моманты не толькі будуць фарміраваць станоўчае меркаванне сярод грамадзянскага насельніцтва, але і паслужаць добрай метадычнай дапамогай пры падрыхтоўцы будучых супрацоўнікаў праваахоўнай сістэмы, асабліва калі на практычных занятках абмеркавання службовых сітуацый або прыкладаў працы па раскрыцці злачынстваў мінулых гадоў будуць дапаўняцца як падрабязнымі каментарыямі непасрэдных ветэранаў-удзельнікаў тых падзей, так і кампетэнтнымі тлумачэннямі сучасных прафесіяналаў, якія выразна пакажуць розніцу паміж дзеяннямі злачынцаў таго часу і сучаснымі, а таксама раскрыюць метады і метадыку процідзеяння пэўным відам злачынстваў у Беларусі і свеце на сучасным этапе. Мастацкія фільмы ў гэтым плане менш падыходзяць у якасці метадычных дапаможнікаў, аднак яны ў большай ступені здольныя фарміраваць станоўчы імідж супрацоўнікаў органаў унутраных спраў сярод грамадзянскага насельніцтва за кошт большага ахопу аўдыторыі, а таксама наяўнасці вялікіх магчымасцей для відэвізачнай падачы найбольш эфектных момантаў і неабавязковасці строгаму прытрымліванню рэальнай канве падзей.

Пры гэтым варта адзначыць, што сучаснае інтэнсіўнае развіццё інтэрнэт-тэхналогій значна змяніла месца і значэнне тэлебачання, раней панавашага ў сферы ідэалагічнага ўплыву на масы насельніцтва. Сёння ў Беларусі тэлебачанне застаецца значным інструментам ідэалагічнага ўздзеяння, як правіла, для ўзроставай аўдыторыі, якая пражывае ў асноўным у сельскай мясцовасці. Усё большае значэнне для асноўнай часткі насельніцтва займаюць мэсэнджары. У прыватнасці, кросплатформавыя мэсэнджары тыпу тэлеграм, якія дазваляюць карыстальнікам перадаваць інфармацыю анлайн вялікім аўдыторыям, арыентуючыся пры гэтым на свае ідэалагічныя перавагі і ўстаноўкі.

Галоўныя асаблівасці мэсэнджараў: прастата стварэння канала; хуткасць перадачы інфармацыі; ахоп вялікай аўдыторыі; лёгкасць знаходжання аднадумцаў; уздзеянне на розныя групы, асабліва на моладзь; складанасці з блакіраваннем у выпадку неабходнасці.

Аднак пры ўсёй прастаце стварэння і выкарыстання інтэрнэт-каналаў трэба ўлічваць традыцыйную непаваротлівасць дзяржаўных структур; асцярога чыноўнікаў паказаць сваю недасведчанасць і некампетэнтнасць; пэўныя абмежаванні на выступы з афіцыйнымі заявамі і каментарыямі для супрацоўнікаў МУС і г. д. Вынікам становіцца сітуацыя пастаяннага спазнення з задачай інфармацыі ў пэўным, патрэбным для МУС ракурсе; неабходнасць даваць бясконцыя абвясненні, развенчваць фэйкі і дэзінфармацыю; спробы ў прававым полі прыцягнуць да адказнасці асоб, якія дапускаюць гэту дэзінфармацыю; абмяжоўванне дзейнасці падобных каналаў або іх структурных падраздзяленняў у Беларусі. Варта прызнаць, што наяўныя ў МУС рэсурсы, кадравы патэнцыял (у частцы яго кампетэнцый і падрыхтоўкі), існуючыя метадыкі процідзеяння дадзенай форме ідэалагічнай барацьбы, ня здольны эфектыўна супрацьстаяць такога роду выклікам. Гэта акалічнасць выступае дадатковым негатыўным фактарам – фактарам зніжэння станоўчага іміджу МУС як структуры, якая не валодае і ня здольна выкарыстоўваць сучасныя тэхналогіі для дасягнення мэт абароны і падтрымання правапарадку.

Адным з метадаў пераадолення негатыўнай тэндэнцыі з’яўляецца мэтанакіраваная праца ў кадравай сферы па прыцягненні да працы ў МУС найбольш падрыхтаваных прафесіяналаў у ІТ-сферы, спецыялістаў у сферы сацыяльнага менеджменту і іншых падобнага роду спецыялістаў, а таксама павышэнне кваліфікацыі дзеючых супрацоўнікаў (у тым ліку супрацоўнікаў, якія займаюць вышэйшыя кіруючыя пасады) па тэматыцы гісторыі Беларусі (у частцы беларусазнаўства, культуралогіі і рэлігіязнаўства), паколькі агульная эрудыцыя ў гэтай частцы супрацоўнікаў МУС значна ніжэй сярэдніх паказчыкаў па краіне. Неабходна ўжо зараз праводзіць работу па пераадоленні фарміравання ў сучаснай Беларусі і ў міжнароднай грамадскасці іміджу МУС Рэспублікі Беларусь як дзяржаўнай структуры, якая здольна толькі сілавым варыянтам вырашаць задачы па ўсталяванні спакою ў нашай краіне.

УДК 351.4

А.М. Сувалаў

ДА ПРАБЛЕМЫ ЎДАСКНАЛЕННЯ ІДЭАЛАГІчнай ПРАЦЫ ў ОРГАНАХ УНУТРАНЫХ СПРАў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Асноўным нарматыўным прававым актам, які вызначае дзейнасць супрацоўнікаў органаў унутраных спраў Рэспублікі Беларусь у кантэксце забеспячэння нацыянальнай бяспекі, з’яўляецца Асноўны Закон – Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь.

На аснове Канстытуцыі і ў адпаведнасці з ёй распрацоўваюцца і прымаюцца іншыя нарматыўныя прававыя акты, такія як законы, указы, дэкрэты, пастановы, палажэнні і загады.

Забеспячэнне нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь у частцы, якая датычыцца органаў унутраных спраў, уключае ў сябе перш за ўсё задачы барацьбы са злачыннасцю, абарону правапарадку і закона. Цэнтральнай ідэяй, якая была абвешчана ў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, выступае тое, што чалавек, яго правы, свабоды і гарантыі іх рэалізацыі з’яўляюцца

найвышэйшай каштоўнасцю і мэтай нашага грамадства і дзяржавы. На гэтым грунтуецца і праца па распрацоўцы нарматыўна-прававога, навукова-метадалагічнага і арганізацыйнага суправаджэння дзейнасці МУС у кантэксце забеспячэння нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь. Яно накіравана на абарону чалавека незалежна ад яго нацыянальнасці, палітычных і рэлігійных перакананняў і іншых характарыстык.

Гэта ідэя праходзіць па шэрагу нарматыўных прававых дакументаў, сярод якіх Закон «Аб органах унутраных спраў Рэспублікі Беларусь», Канцэпцыя нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь, Палажэнне аб праходжанні службы ў органах унутраных спраў Рэспублікі Беларусь і інш.

У найбольшай меры праблема ідэалагічнага суправаджэння нарматыўна-прававога, навукова-метадалагічнага і арганізацыйнага суправаджэння дзейнасці МУС у кантэксце забеспячэння нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь знаходзіць сваё адлюстраванне ў загадзе Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь ад 30 лістапада 2018 г. № 333 «Аб арганізацыі ідэалагічнай работы ў органах унутраных спраў Рэспублікі Беларусь».

Ідэалагічная работа ў МУС нацэлена на тры асноўныя аб'екты ідэалагічнага ўздзеяння:

на супрацоўнікаў органаў унутраных спраў, на дасягненне і падтрыманне іх высокага ўзроўню прафесіяналізму і маральнага духу;

грамадзян Рэспублікі Беларусь, на фарміраванне ў іх высокага ўзроўню прававой свядомасці і культуры;

міжнародную грамадскасць, з мэтай фарміравання адэкватнага разумення мер, якія прымаюцца дзяржавай па ўмацаванні грамадскага парадку і забеспячэнні грамадскай бяспекі ў краіне.

Дакумент даволі кампактна рэгламентуе задачы і прынцыпы ідэалагічнай работы ў органах унутраных спраў Рэспублікі Беларусь, а таксама вызначае восем напрамкаў гэтай работы: выхаваўчая работа; інфармацыйна-прапагандысцкая работа; псіхалагічная работа; сацыяльна-прававая дзейнасць; сацыякультурная дзейнасць; контрпрапагандысцкая дзейнасць; інфармацыйна-камунікатыўная дзейнасць; узаемадзеянне з дзяржаўнымі органамі, грамадскімі аб'яднаннямі і рэлігійнымі арганізацыямі.

Станоўчым момантам прыняцця названага загаду стала памяншэнне колькасці папярэдніх загадаў і распараджэнняў, што рэгламентавалі ідэалагічную работу ў МУС.

Важным з'яўляецца ўказанне на тое, што навуковае і метадычнае суправаджэнне ідэалагічнай работы ў органах унутраных спраў ускладаецца на ўстановы адукацыі МУС, перш за ўсё Акадэмію МУС.

Любы нарматыўны прававы акт мае і свае пэўныя недахопы, якія патрабуюць яго ўдасканалення. Напрыклад, узгаданы загад змяшчае цалкам правільнае патрабаванне актыўна процідзейнічаць распаўсюджванню ў грамадстве дэструктыўнай ідэалогіі. Аднак у загадзе адсутнічае дакладнае вызначэнне паняцця «дэструктыўная ідэалогія». Адсутнасць у дакуменце пераліку падобнага роду ідэалогій, роўна як і адсылкі да іншых нарматыўных прававых актаў, якія рэгламентуюць дадзенае паняцце, ускладняе разуменне таго, якія з наяўных у сучасным свеце ідэалогій неабходна разглядаць як дэструктыўныя. Магчыма, гэта пакінута на меркаванне выканаўцы. Але тут ёсць відавочны прабел, які патрабуе свайго пераадолення. Прычына ў тым, што ў сучаснай паліталогіі маецца тэндэнцыя залічэння да дэструктыўных ідэалогій не толькі ідэалогіі фашызму, але, напрыклад, і ідэалогіі камунізму з яго арыентацыяй на рэвалюцыю і разбурэнне існуючых асноў грамадства. Радыкалізм тэорыі і практыкі ідэалогіі камунізму – рэч агульнавядомая. Дастаткова ўзгадаць падзеі ў Кампучыі (Камбоджы) пры Пал Поце і яго чырвоных кхмераў, хунвэйбінаў пры Мао Цзэдуне ў Кітаі перыяду культурнай рэвалюцыі або нашу ўласную гісторыю перыяду Грамадзянскай вайны і сталінскіх рэпрэсій. Разам з гэтым у сучасны перыяд нашай гісторыі існуе і культывіруецца ідэя пераносу ўсяго лепшага, што мелася ў савецкі час, у сённяшняю Беларусь. Навызначанасць пазіцыі на ўзроўні дзяржаўнай ідэалогіі ў дачыненні да станоўчых і адмоўных бакоў ідэалогіі камунізму, практыкі яе рэалізацыі ў розных краінах свету пакідае пытанне з залічэннем указанай ідэалогіі да ліку дэструктыўных адкрытым.

У згаданым вышэй дакуменце адсутнічае таксама задача барацьбы або процідзеяння такім з'явам сучаснасці, як тэрарызм і экстрэнізм. Магчыма, яны аб'ядноўваюцца ў паняцці «дэструктыўная ідэалогія». Але, на наш погляд, па прычыне асаблівай значнасці неабходнасці барацьбы з падобнага роду з'явамі ў сучасны перыяд неабходна асобна на іх акцэнтаваць увагу.

Ясна, што ўказаны дакумент выбудоўвае структуру ідэалагічнай работы, вызначае крытэрыі ацэнкі эфектыўнасці ідэалагічнай работы, парадак ажыццяўлення аналізу эфектыўнасці ідэалагічнай работы і іншыя важныя моманты. Але паколькі ў ім выкарыстоўваецца тэрміналогія, якая дапускае розначытання, то, на наш погляд, неабходна далейшае яго ўдасканаленне ў гэтым плане.

УДК 159.9:34

О.Э. Схолчик

РОЛЬ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ТРЕНИНГА В РАЗВИТИИ МОТИВАЦИИ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В настоящее время особую актуальность приобретает вопрос становления личности сотрудника правоохранительных органов как профессионала и нравственной личности, характеризующейся ценностными представлениями о профессиональной деятельности и устойчивой мотивацией. Стремление и готовность сотрудника прикладывать усилия в своей профессиональной деятельности являются одним из важнейших факторов обеспечения ее эффективности. В связи с чем в процессе профессионального обучения важное значение имеет целенаправленное формирование личности сотрудника органов внутренних дел с устойчивыми мотивами профессиональной деятельности, определяющими долговременные планы службы в ОВД и возможность самореализации в профессии.